

SLUTTRAPPORT REISAELVA 2017

VURDERING AV GJENSTÅENDE GYTELAKSBESTAND

Reisa Elvelag

SAMMENDRAG

Drivtelling av gytebestander i Reisaelva ble gjennomført i perioden 23-25 september 2017 og totalt ca. 70 km av elvestrekningen ble undersøkt. Tellingene er en del av et omfattende overvåkningsprogram som sammen med yngeltelling, prøvafiske etter oppdrettslaks og gode fangstrapporteringsrutiner, gir oss gode indikasjoner på laksebestanden i Reisaelva.

Fangsttallene for Reisa i 2017 endte på:

- 6 328 kg laks, en økning på ca 2,3 tonn fra 2016.
- 1 010 kg sjørret, en minskning på ca 400 kg fra 2016
- 95 sjørøyer, rundt en halvering fra 2016.

Under årets telling ble det observert 928 laks fordelt på 386 storlaks, 290 mellomlaks og 252 smålaks. Justert for ikke undersøkte områder og ikke-oppdagede laks ender årets resultat på 1188 laks fordelt på 493 storlaks, 378 mellomlaks og 317 smålaks. På basis av dette er det beregnet at Reisaelva i 2017 har en gytemålsbestand på 4606 kg hunnlaks, ca. 126% av gytebestandsmålet på 3652 kg. Dette medfører at Reisaelva i 2017 hadde en fangsteffektivitet på 44%.

Vi konkluderer med i denne rapporten at det er sannsynlig at vår lokale forvaltning av villaksstammen er god, og innenfor bærekraftige rammer.

Rune Steinsvik

Daglig leder Reisa Elvelag

Storslett, 10.10.2017

INNHOOLD

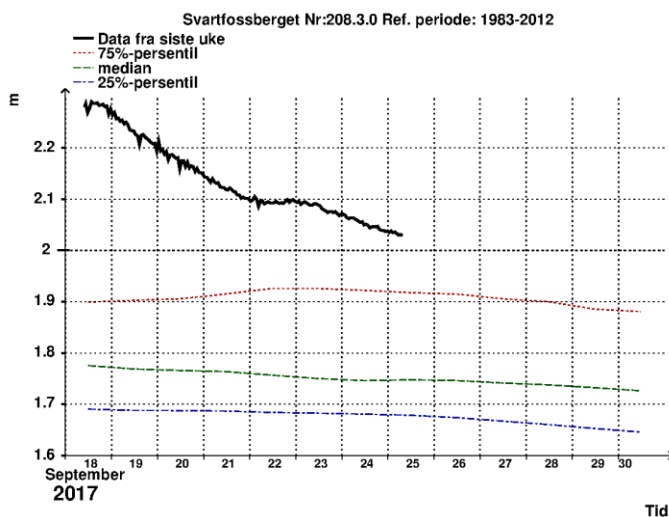
Sammendrag.....	1
Om årets telling og de naturgitte forhold.....	3
Rode 1: Øverfossen-Jervstilla	4
Rode 2: Mutasuanto-Gauraniva	4
Rode 3: Forraholmen-Autima	5
Rode 4: Sappenstilla-Røstilla	5
Rode 5: Nybrua-Ansjøen.....	6
Vurdering av resultatene	7
Observert innslag av sjørret og sjørøye.....	9
Oppsummering og konklusjon	10

OM ÅRETS TELLING OG DE NATURGITTE FORHOLD

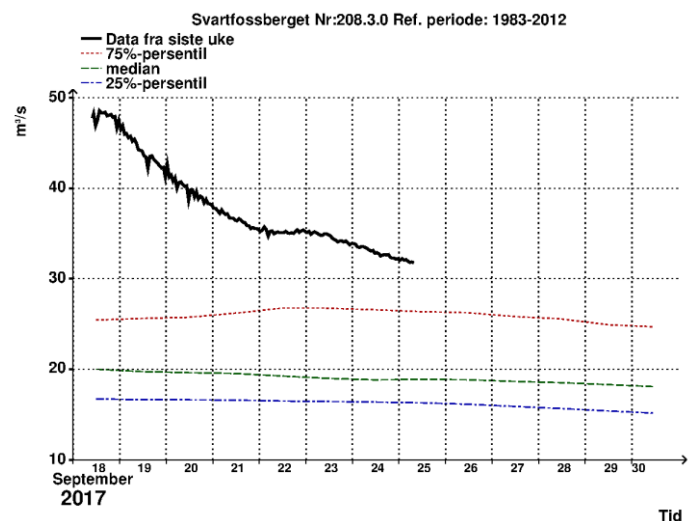
Drivtellinga av laks ble for Reisavassdragets del gjennomført lørdag 23.9 og søndag 24.9, og grunnet feil på en dykkerdrakt også delvis på mandag 25.9. Tidsrommet for årets telling er derfor tilsvarende som tellingene de siste årene. Under tellingen ble elva delt opp i 5 roder, på samme måte som det har vært gjort over de siste årene i Reisa. Totalt deltok 5 båtførere 8 dykkere, hvor alle bortsett fra to av dykkerne har vært med på tidligere gjennomføringer på tellinga i Reisa.

Forholdene ved årets telling var til dels utfordrende, med uvanlig høy vannstand samt en oppsamling av grums i vannet i stilleflytende kulper. Konsekvensen av dette var at dykkerne hadde vanskeligheter med å observere laks i enkelte av kulpene i elva hvor det tradisjonelt befinner seg mye laks (f.eks. Øverfossen/Nerfossen og lignende) da vannstanden både medførte stor fart i vannet slik at dykkerne drev fort forbi, samt at grumsete vann og høy vannsøyle gjorde det vanskelig å observere hele vannsøylen i enkelte kulper. Vannstanden ved årets telling lå på 2,05m og vannføringen på 34-35 m³/s. Dette er uvanlig da vannstanden i perioden normalt ligger rundt 1,7m.

Om sikt og observasjonsevne: Sikten under årets telling varierte til dels sterkt i forhold til hvilke strøm- og vannforhold som var gjeldende i de forskjellige kulpene. I områder med god gjennomstrømning av vann kunne sikten være god til meget god, og der det var bakevjer eller stillestående vann ble grums og lignende samlet opp slik at sikten ble dårligere. Av skjønnsmessige vurderinger varierte sikten fra 3m til 6-7m avhengig av overnevnte forhold. Vi tror dette skyldes at vi under årets drivtelling traff på en godværsperiode hvor det var lufttemperaturer helt oppe i 15 grader celsius, noe som skapte ett opphold i det påbegynte løvfallet. Dette medførte igjen at elva fikk rensket opp i områder med raskflytende vann, men at enkelte kulper da fungerte som oppsamlingsplass for grumset. Alt i alt mener vi at siktforholdene under årets telling var akseptable, og av dykkerne vurdert til medium/bra.

FIGUR 1 VANNSTAND TELLING

FIGUR 2 VANNFØRING TELLING

Resultater fra årets telling

RODE 1: ØVERFOSSEN-JERVSTILLA

Tellingen på strekket Øverfossen-Jervstilla ble gjennomført lørdag 24. september. Tellingen ble gjennomført i godt høstvær, 15 varmegrader og lettskyet vær. Sikten varierte fra medium til god, og vi har vurdert at vi har observert rundt 80% av laksene i størstedelen av roden. For de dypeste kulpene er nok observasjonsprosenten lavere. Spesielt i Øverfossen og Nerfossen klarte ikke dykkerne å observere hele vannsøyla. Vi har likevel valgt å gå for det sikre og ikke ta særlig hensyn til dette på årets telling.

Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Øverfossen	7	11	5	23
Avaelva	0	2	0	2
Risengrynsstilla	0	1	0	1
Nedrefosskulpen	4	0	3	7
Naustneset	6	1	10	17
Naustisteinen	6	1	3	10
Sivra	4	1	3	8
Lillestilla	0	1	0	1
Jervstilla	2	0	2	4
Sum observert Rode 1	29	18	26	73

RODE 2: MUTASUANTO-GAURANIVA

Tellingen fra Mutasuanto til Gauraniva ble gjennomført Søndag 24 september. Tellingen ble gjennomført i godt høstvær, 15 varmegrader og lettskyet vær. Sikten var medium, og vi har vurdert at vi har observert rundt 80% av laksene i størstedelen av roden.

Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Mutasuanto	0	0	0	0
Yli Nikolaisuanto	1	5	1	7
Vuomatakka	3	3	1	7
Jomfruholmen	0	2	0	2
Ala vuomatakka	0	1	1	2
Storsteinan	0	0	0	0
Molliskulpen	1	2	1	4
Molliselvmunningen	2	1	1	4
Lillemollis	1	1	6	8
Altari	0	2	4	6
Rautosuanto	0	0	0	0
Damukkavuopio	2	3	5	10
Disseltakka	4	0	0	4
Sieima	0	0	0	0

Siemastilla	0	1	1	2
Lillestilla	1	0	4	5
Hovenkivi	0	0	1	1
Giebaavzi	0	0	0	0
Gauranivakulpen	0	2	0	2
Sum observert Rode 2	15	23	26	64

RODE 3: FORRAHOLMEN-AUTIMA

Roden Forraholmen-Autima ble telt lørdag 23 september. Tellingene ble gjennomført i godt høstvær, 15 varmegrader og lettskyet vær. Sikten var medium, og vi har vurdert at vi har observert rundt 80% av laksene i størstedelen av roden.

Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Forraholmen	1	1	2	4
Ansamukka/Saraelvkulpen	1	0	3	4
Saraelv	0	1	0	1
Hurikka	2	4	4	10
Biltokjelen	0	0	4	4
Utløpet Bilto	0	3	4	7
Puntaelvmunningen	3	9	3	15
Liskamukka	6	18	11	35
Punta Mæssgrubba	7	6	13	26
Vangenstilla	3	4	7	14
Mikkenakken	1	2	0	3
Svartfosnbrua	2	3	4	9
Svartfosberget	5	4	5	14
Holmestilla	3	4	2	9
Gahperuselvmunningen	2	3	1	6
Autima	4	10	8	22
Sum observert Rode 3	40	72	71	183

RODE 4: SAPPENSTILLA-RØSTILLA

Roden Sappenstilla-Røstilla ble telt søndag 24 september fra Sappenstilla til Bergmo. Grunnet en feil på en dykkerdrakt ble resterende del av roden telt mandag 25 september. Tellingene ble gjennomført i godt høstvær, 12-13 varmegrader og lettskyet vær. Sikten var medium/bra, og vi har vurdert at vi har observert rundt 90% av laksene i størstedelen av roden.

Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Sappenstilla	1	6	5	12
Joselvmunningen	6	7	4	17

Lillestilla	10	9	4	23
Ingebrigstilla	0	0	0	0
Veraniva	18	7	2	27
Vinnelyskulpen	7	3	3	13
Marjastilla	9	3	2	14
Karlsenstilla	8	2	1	11
Makkstilla	23	11	7	41
Bergebukt	31	6	5	42
Vankaelvmunningen	9	10	5	24
Rognmo	7	3	0	10
Haragoppa/Bergmo	16	7	4	27
Bergmostilla	2	1	0	3
Bergmobrua	10	1	0	11
Dorriselvmunningen	2	2	1	5
Hallen-Geira	9	2	1	12
Essadørma	6	1	5	12
Heikagoppa	4	8	7	19
Røstilla	45	15	20	80
Sum observert Rode 4	223	104	76	403

RODE 5: NYBRUA-ANSJØEN

Tellingen fra nybrua til Ansjøen ble gjennomført Søndag 24 september. Tellingen ble gjennomført i godt høstvær, 15 varmegrader og lettskyet vær. Sikten var medium/bra, og vi har vurdert at vi har observert rundt 90% av laksene i størstedelen av roden. Grunnet feil på ene dykkerdrakten ble en dykker permittert etter at Elveskog var talt. Røyelkulpen ble telt av en enslig dykker som ikke er optimalt, før tellingen ble avsluttet. Området fra nedre del av Røyelkulpen og ned til Ansjøen ble derfor ikke telt i årets telling. Dette er et område som tradisjonelt ikke har inneholdt store mengder gytelaks, og vurderingen vår var derfor at vi ikke brukte ressurser på dette men heller prioriterte å telle ferdig rode 4 på mandagen.

Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Nybrua	Talt med Haugset	Talt med Haugset	Talt med Haugset	Talt med Haugset
Holmen	Talt med Haugset	Talt med Haugset	Talt med Haugset	Talt med Haugset
Haugset	28	17	13	58
Kjellerstilla	40	44	28	112
Moskoelv-Elveskog	11	9	9	29
Røyelkulpen	0	3	3	6
Snemyr-Ansjøen	Utgått	Utgått	Utgått	Utgått
Sum observert Rode 5	79	73	53	205

Samlet sett har det ved årets telling vært observert følgende totalresultat:

- En fordeling/antall observerte laks som formidlet under i tabell (**2016 i parentes**)
- Ca. 70km (74km) eller ca. 82% (87%) av elvens lengde er snorklet/telt

Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Antall	386 (293)	290 (242)	252 (217)	928 (752)
%-andel	42% (39%)	31% (32%)	27% (29%)	100%(100%)

VURDERING AV RESULTATENE

Ved drivtellingen 2017 har det blitt observert totalt 928 laks, hvorav fordelingen har vært 386/290/252 på henholdsvis storlaks/mellomlaks og smålaks.

Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Rode 1	29	18	26	73
Rode 2	15	23	26	64
Rode 3	40	72	71	183
Rode 4	223	104	76	403
Rode 5	79	73	53	205
Totalt observerte laks	386	290	252	928

Om man bare tar hensyn til observerte laks (uten tillegg for sannsynlig observasjons-%, og ikke telte områder (ikke tellbare områder overfor Øverfossen, nedenfor Røyelen) innebærer dette følgende fangsteffektivitet (basert på innrapporterte fangsttall) og gytebestandsoppnåelse:

Fangsteffektivitet	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Sum Telling	386	290	252	928
%-andel	42%	31%	27%	100%
Sum Fangst	497	211	217	925
%-andel	54%	23%	23%	100%
Fangsteffektivitet	56%	42%	46%	50%

Fangsteffektiviteten inkluderer *gjenutsatte laks*

Gytebestandsoppnåelse	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Sum Telling	386	290	252	928
%-andel	42%	31%	27%	100%
%-andel hunnlaks	80%	40%	5%	
%-andel hannlaks	20%	60%	95%	
Antall hunnlaks	308,8	116	13	437

Antall hannlaks	77,2	174	239	491
Snittvekt kg/hunnlaks	9,5 kg	5,5 kg	1,5 kg	
Antall kg hunnlaks	2933,6 kg	638 kg	19 kg	3591 kg
Antall rognkorn	4253720	925100	27405	5206225

Forutsetninger i modellen er følgende:

- Det antas en fordeling av hunnlaks på 80% på storlaks, 40% på mellomlaks og 5% på smålaks. Dette er samme fordeling som benyttes av Svenning (2008) og er basert på skjellprøveanalyser for Reisaelva.
- Det antas videre at gjennomsnittsvekta på storlaks/mellomlaks og smålaks er henholdsvis 9,5kg/5,5kg/1,5kg.
- Videre antas det at hver kg hunnlaks gyter i gjennomsnitt 1450 rognkorn.
- Gytebestandsmålet i Reisaelva er anslått til 3652 kg hunnlaks, og ca. 5,3 million rognkorn. Resultatet for årets telling viser at Reisaelva oppnår 3591 kg hunnlaks, 98,3% av gytebestandsmålet på observerte laks alene.

Om vi i tillegg tar hensyn til antall ikke observerte laks kan vi gjøre følgende påslag:

Tillegg basert på ikke-observerte laks	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt	Observasjons%
Rode 1	7	5	7	18	80%
Rode 2	6	6	7	19	80%
Rode 3	10	18	18	46	80%
Rode 4	25	12	8	45	90%
Rode 5	9	8	6	23	90%
Sum/Gjennomsnitt	57	48	45	150	84%
Påslag ikke dykket	50	40	20	110	

Dette innebærer et påslag på 150 laks på 70km snorklet elv, et påslag på litt i overkant av 2 laks per km snorklet elv. Vi mener dette er et forsiktig anslag.

I tillegg er det lagt til et påslag på 110 laks i området Øverfossen-Imo, samt området fra Røyelen og ned som er områder som ikke er undersøkt. Spesielt området Øverfossen-Imo er tradisjonelt sett et område som inneholder mye laks, og vi har her valgt et beskjedent anslag basert på telleresultatet for Rode 1. Om vi inkluderer påslaget fra tabellen over, får vi følgende anslag av laks i Reisaelva:

Telling inkludert usikkerhet	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Rode 1	29	18	26	73
Rode 2	15	23	26	64
Rode 3	40	72	71	183
Rode 4	223	104	76	403
Rode 5	79	73	53	205
Ikke observert på sikt	57	48	45	150
Påslag ikke dykket	50	40	20	110
Sum totalt med usikkerhet	493	378	317	1188

Dette gir en fangsteffektivitet og gytebestandsoppnåelse på følgende:

<i>Fangsteffektivitet (med påslag)</i>	<i>Storlaks</i>	<i>Mellomlaks</i>	<i>Smålaks</i>	<i>Totalt</i>
Sum Telling	493	378	317	1188
%-andel	42%	32%	27%	100%
Sum Fangst	497	211	217	925
%-andel	54%	23%	23%	100%
Fangsteffektivitet	50%	36%	41%	44%

Fangsteffektiviteten inkluderer *gjenutsatte laks*

<i>Gytebestandsoppnåelse (med påslag)</i>	<i>Storlaks</i>	<i>Mellomlaks</i>	<i>Smålaks</i>	<i>Totalt</i>
Sum Telling	493	378	317	1188
%-andel	42%	32%	27%	100%
%-andel hunnlaks	80%	40%	5%	
%-andel hannlaks	20%	60%	95%	
Antall hunnlaks	395	151	16	562
Antall hannlaks	99	227	301	627
Snittvekt kg/hunnlaks	9,5 kg	5,5 kg	1,5 kg	
Antall kg hunnlaks	3749 kg	831 kg	24 kg	4604 kg
Antall rognkorn	5435440	1205554	34483	6675477

Forutsetninger i modellen er følgende:

- Det antas en fordeling av hunnlaks på 80% på storlaks, 40% på mellomlaks og 5% på smålaks. Dette er samme fordeling som benyttes av Svenning (2008) og er basert på skjellprøveanalyser for Reisaelva.
- Det antas videre at gjennomsnittsvekten på storlaks/mellomlaks og smålaks er henholdsvis 9,5kg/5,5kg/1,5kg.
- Videre antas det at hver kg hunnlaks gyter i gjennomsnitt 1450 rognkorn.
- Gytebestandsmålet i Reisaelva er anslått til 3652 kg hunnlaks, og ca. 5,3 million rognkorn. Resultatet for årets telling om man inkluderer ikke-talte laks grunnet sikt og ikke-telte områder oppnår Reisaelva 4 604 kg hunnlaks, 126% av gytebestandsmålet. Dette innebærer at elva produserer rundt 6,6 million rognkorn, noe som er godt over anbefalt 5,3 million rognkorn.

OBSERVERT INNSLAG AV SJØRRET OG SJØRØYE

I tillegg til å telle laks ble drivdykkerne bedt om å se etter sjørret og sjørøye. Observasjonene her er ikke gjort like systematisk som for laksen, og ble i enkelte områder helt bortprioritert for å konsentrere seg om å telle laks. Det er grunnet artenes størrelse også naturlig at det er vanskeligere å få øye på disse enn for de større laksene.

Under tellingen er det meldt inn observasjoner av ca. 150 sjørøyer. Dette er mindre enn det har vært gjort observasjoner av de siste årene men grunnet høy vannstand og endring i plassering av gytelaksen (les mer under konklusjon) så ble tellingen av røye ikke prioritert i hele tatt. Røyebestanden i Reisaelva er vanskelig å vurdere i utgangspunktet, og under årets telling var det særdeles vanskelig å få oversikt over røyebestanden. Det bør på sikt vurderes å implementere egne overvåkningstiltak for røyebestanden i Reisaelva.

Det ble observert i overkant av 1000 sjørørret, fra sone 10 og ned til Røyelen. Observasjoner av sjørørret på størrelse 10kg er ikke ukjent i Reisavassdraget, og også i år ble et par slike gjort. Vi avsluttet i år tellingen i området Røyelen, og unnlot å telle sjørørretens primærområder i elva (Sone 1) og det er naturlig å tro at reelt antall sjørørret er betydelig større enn det som er observert og rapportert her. Vi mener på bakgrunn av dette at sjørørretbestanden er i god forfatning i Reisa, selv om vi i år så et fall i fangstrapportene fra 1450kg i 2016 til i overkant av 1000kg i år.

OPPSUMMERING OG KONKLUSJON

Fangsttallene for 2017 endte på henholdsvis 6,3 tonn laks, 1 tonn sjørørret og 95 sjørøyer (Inkludert gjenutsatt). Dette er en økning på 2,3 tonn laks, en minskning på 400 kg sjørørret og rundt en halvering av sjørøyefangsten. Vi kan med glede se at av 6,3 tonn laks ble hele 4,5 tonn (554 laks) satt ut igjen, noe som innebærer en gjenutsettingsandel på 59,8%. Vi er i utgangspunktet godt fornøyd med utviklingen på laksebestanden og bidraget til forvaltningen av denne fra lokale fiskere, men det kan enda være en viss andel underrapportering av laks grunnet vassdragets strenge regler rundt utsetting av all laks over 5 kg.

I forbindelse med sjørørretsesongen 2017 opplevde vi som nevnt et fall på 400 kg på fangststatistikkene. I utgangspunktet er dette et relativt høyt fall, men kan ha sin naturlige forklaring. Hovedvekten av all ørretfiske i Reisa foregår i sone 1 (nederste sonen – mot sjø), og denne sonen har tradisjonelt stått for store deler av ørretfangsten. Under tellingen observerte vi store mengder sjørørret i sonene 2-3-4, og en teori kan være at ørreten på grunn av høy vannstand i elva har vandret lenger opp enn normalt. Vi er derfor ikke veldig skeptiske til sjørørretbestanden basert kun på årets utvikling, men vil følge dette opp nærmere i senere vurderinger.

Sjørøyeuttaket har i 2017 vært på 95 sjørøyer, fra 175 i 2016. Også dette kan synes som et dramatisk fall, men vi vil være påpasselig med å bemerke at sjørøyefisket i Reisavassdraget i de senere år har vært tilnærmet fraværende. Særdeles få fisker rettet mot røya, og dette medfører igjen at det er vanskelig å benytte fangsttall på arten som eneste indikator på bestanden. Observasjoner under drivtelling var litt lavere enn 2016, men ikke avskrekkende gitt vanskelige forhold og høy vannstand. Røyebestanden i Reisavassdraget vil bli fulgt opp i årene fremover, med prioritet på å finne metoder til effektivt kunne vurdere størrelse på bestanden og hvordan denne kan forvaltes best mulig for fremtiden.

Under årets drivtelling hadde vi spesielle forhold med unaturlig høy vannstand for årstiden, samt enkelte siktproblemer i de dypeste kulpene. Likevel er vi godt fornøyd med årets telling, som viser gode resultater opp mot gytebestandsmål. Et resultat på 126% er lovende for fremtidig fortsatt positiv utvikling i laksebestanden. Likevel er det enkelte spørsmålstejn som oppstår på bakgrunn av tellingen.

- Totalt antall laks i vassdraget har ikke økt nevneverdig fra fjoråret, og vi ser at en av grunnene til det gode gytemålsresultatet skyldes at gjennomsnittsvekten på laksene er økt i år.

I beregningen av gytebestandsmål antas det en fordeling på 80%/20% hunnlaks/hannlaks på storlaks, avledet av Svenning (2008). I de senere år har Reisavassdraget innført obligatorisk utsetting også av hannlaks over 5 kg, noe som kan påvirke kjønnsfordelingen av storlaks på sikt. Hvordan kjønnsfordelingen utvikler seg bør følges med på fremover for å sikre en god gytebestandsmodell.

- Vi ser at laksebestanden i år har valgt å gyte lengre nede i elva enn det som har vært tilfelle tidligere, hvor spesielt rode 4 skilte seg positivt ut. Samtidig har rode 1 hatt et fall i antall gytelaks. Dette er et resultat som også er påfallende likt hvordan fiskesesongen har sett ut på fangststatistikkene i år. Færre laks er tatt i øvre deler av elva, men godt fiske i midtre og nedre deler. Hvorfor fordelingen av laks i elva har blitt slik i år er vanskelig å vite med sikkerhet. Likevel kan man tenke seg at årets oppgang av laks kom sent, faktisk helt opp til sesongstart, noe som kan medføre at flere laks enn normalt kom i kontakt med fiskesnører under oppgangen og valgte å ikke vandre videre oppover. Samtidig har det vært høy vannstand, og lav temperatur hele sesongen. Noe som kan påvirke hvordan laksen oppfører seg i vassdraget. En tredje grunn kan være at det i de senere år har vært et større fisketrykk i øvre deler av vassdraget enn det som har vært tilfelle tidligere. Uansett hva grunnene til dette kan være, vil vi følge opp utviklingen neste år for å se om dette er en langsiktig utvikling i vassdraget eller om det har skyldtes enkeltforhold i årets sesong.

Selv med noen rare utfall av årets sesong anser Reisa elvelag årets resultat på 126% av gytebestandsmålet som positivt og har god tro på at elva per dags dato er godt forvaltet og innenfor bærekraftige rammer. Vi vil følge opp de usikkerhetsmomentene som er nevnt overfor i årene fremover for å se om det er en tendens eller om det skyldes enkeltstående faktorer.